

17897

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՅԵՔ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ,
ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՅԵՎ
ԱՎԱՆԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

324(47.825)

2-25

ՊԵՏՀՐԱՏ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ ● 1939

324 (47-325)
2-25

58

26 SEP 2006

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱԼՈՐ ՑԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՅՆՔ

15 JAN 2010

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱԶԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ, ՔԱՂԱ-
ՔԱՅԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՑԵՎ ԱՎԱՆԱՅԻՆ
ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Պ Ե Տ Հ Ր Ա Տ

ԳԱՂԱԲԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
ՑԵՐԵՎԱՆ • 1939

09.09.2013

Ո Ր Ե Ն Ք

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈԻՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ, ԲԱՂԱԲԱՅԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՑԵՎ ԱՎԱՆԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ» ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետության Գերագույն Խորհուրդը ՎՈՐԱԾՈՒՄ Ե՝

ՀԱՍՏԱՏԵԼ «Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների դեպուտատների շրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային խորհուրդների ընտրությունների կանոնադրությունը»:

Ի տ. Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի

Նախագահության Նախագահի՝ Հ. ԳԱԼՈՒՍՏՅԱՆ

Ի տ. Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի

Նախագահության Գարտուղարի՝ Ռ. ԳՅԱՆՋԵՑՅԱՆ

2 սեպտեմբերի 1989 թ.

Ցերեան քաղ.

4356
39

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈԻՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ, ԲԱՂԱԲԱՅԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՑԵՎ ԱՎԱՆԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ի

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ

Հոդված 1. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 109-րդ հոդվածի հիման վրա աշխատավորների դեպուտատների շրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային Խորհուրդների դեպուտատների ընտրությունները կատարում են ընտրողներն ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա, գաղտնի քվեարկությամբ:

Հոդված 2. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 110-րդ հոդվածի հիման վրա դեպուտատների ընտրություններն ընդհանուր են. Հայկական ԽՍՀ բոլոր քաղաքացիները, վերին 18 տարին լրացել է, անկախ ռասայական ու ազգային պատկանելությունից, դավանանքից, կրթական ցենզից, նստակեցությունից, սոցիալական ծառուցից, դուրսագյուղից և անցյալ գործունեությունից, իրավունք ունեն մասնակցելու դեպուտատների ընտրություններին և ընտրվելու աշխատավորների դեպուտատների Խորհուրդներում, բացի խեղադարձից և այն անձերից, վերինը դատաբանի կողմից դատապարտված են ընտրական իրավունքների զրկումով:

Հոդված 3. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 111-րդ հոդվածի հիման վրա դեպուտատների ընտրությունները հավասար են. յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի մեկ ձայն. բոլոր քաղաքացիներն ընտրություններին մասնակցում են հավասար հիմունքներով:

Հոդված 4. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 112-րդ հոդվածի հիման վրա կանայք ընտրվում և ընտրվելու իրավունքից զրկվում են տղամարդկանց հետ հավասար:

Հոդված 5. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 113-րդ հոդվածի հիման վրա Գարմիր Բանակի շարքերում գտնվող

քաղաքացիներն ընտրելու և ընտրվելու իրավունքից սպառ-
վում են բոլոր քաղաքացիների հետ հավասար:

Հոդված 6. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 114-րդ
հոդվածի հիման վրա ղեկավարողների ընտրություններն
ուղղակի չեն. աշխատավորների ղեկավարողների շրջանային,
քաղաքային, գյուղական և ավանային խորհուրդների ընտ-
րություններն ընտրողները կատարում են անմիջականորեն
ուղղակի ընտրությունների միջոցով:

Հոդված 7. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 115-րդ
հոդվածի հիման վրա Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների
ղեկավարողների խորհուրդների ղեկավարողների ընտրու-
թյունների ժամանակ քվեարկությունը գաղտնի չէ:

Հոդված 8. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ
հոդվածի հիման վրա Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների ղե-
կավարողների խորհուրդներն ընտրությունները կատարվում
են ըստ ընտրական ոկրուղների:

Յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուղ աշխատավորների
ղեկավարողների համապատասխան խորհուրդն և ուղարկում
մեկ ղեկավար:

Հոդված 9. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 17-րդ
հոդվածի հիման վրա Հայկական ԽՍՀ տերիտորիայում
մյուս բոլոր միութենական հանրապետությունների քաղա-
քացիներն ընտրական իրավունքներից ուղղվում են Հայկա-
կան ԽՍՀ քաղաքացիների հետ հավասար:

Հոդված 10. Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների ղեկա-
վարողների խորհուրդների ընտրությունները կատարելու հետ
կապված ծախսերը կատարվում են պետություն հաշվին:

Գ Լ Ո Ւ Խ II

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ

Հոդված 11. Ընտրողների ցուցակները կազմում են—
քաղաքներում՝ աշխատավորների ղեկավարողների քաղաքա-
յին խորհուրդը, իսկ ուսյունական բաժանում ունեցող քա-
ղաքներում՝ ուսյունական խորհուրդը. ավաններում—ավա-
նային խորհուրդը. գյուղական վայրերում՝ աշխատավորնե-
րի ղեկավարողների գյուղական խորհուրդը: Ընտրողների

ցուցակների ձևը սահմանում և Հայկական ԽՍՀ Գերագույն
խորհրդի նախագահությունը:

Հոդված 12. Ընտրողների ցուցակների մեջ մտցվում են
մինչև ընտրությունների օրը 18 տարին լրացրած այն բոլոր
քաղաքացիները, վորոնք ունեն ընտրական իրավունք և ցու-
ցակները կազմելու մոմենտին բնակվում են (մշտապես կամ
ժամանակավորապես) տվյալ խորհրդի տերիտորիայում:

Հոդված 13. Ընտրողների ցուցակների մեջ չեն մտցվում
այն անձերը, վորոնք դատական վճռով ընտրական իրա-
վունքներից զրկված են՝ ընտրական իրավունքների զրկման՝
դատավճռով սահմանված ամբողջ ժամանակամիջոցում,
ինչպես նաև այն անձերը, վորոնք օրենքով սահմանված
կարգով ճանաչված են խելագար:

Հոդված 14. Ընտրողներից վրչ վոր չի կարող մտցվել
մեկից ավելի ընտրական ցուցակի մեջ:

Հոդված 15. Ընտրողների ցուցակները, վորոնք ընդհա-
նուր են աշխատավորների ղեկավարողների բոլոր խորհուրդ-
ներին ընտրությունների համար, կազմվում են ըստ յուրա-
քանչյուր ընտրական տեղամասի՝ այբբենական կարգով,
նշելով ընտրողի ազգանունը, անունը, հայրանունը, տարի-
քը, բնակավայրը, ինչպես նաև աշխատավորների ղեկա-
վարողների համապատասխան խորհրդի ընտրությունների
ընտրական ոկրուղների համարները: Ընտրողների ցուցակ-
ները ստորագրում են աշխատավորների ղեկավարողների
խորհրդի նախագահը և քարտուղարը:

Հոդված 16. Ցուցակները այն ընտրողների, վորոնք
գտնվում են զինվորական մասերում և զորական միավո-
րումներում, կազմում և հրամանատարությունը հրամանա-
տարի և զինվորական կոմիտարի ստորագրություններով:
Մյուս բոլոր զինվորական ծառայողներին ընտրողների ցու-
ցակների մեջ մտցնում են ըստ բնակության վայրի՝ աշխա-
տավորների ղեկավարողների համապատասխան խորհուրդ-
ները:

Հոդված 17. Հիվանդանոցներին, ծննդատներին, սանա-
տորիաներին և այլ բուժական հիմնարկներին կից ստեղծ-
վող ընտրական տեղամասերի ընտրողների ցուցակները
կազմվում են ինչպես հիվանդ քաղաքացիներին, այնպես և

Ընտրությունների որոշ հերթապահության մեջ դրանով
բուժանձնակազմի համար:

Ընտրություններին չեն կարող մասնակցել այն հիվանդ-
ները, վիրուսը դադարում են բուժելը և դեֆեկտիվային բաժան-
մունքներում:

Հոդված 18. Ընտրություններից 35-ը որ առաջ աշխատա-
վորներին դեպուտատներին խորհուրդը կախում է ընտրողների
ցուցակներն ի տես բոլորի, կամ ընտրողներին համար հա-
րավորություն է ապահովում՝ այդ ցուցակներին ծանոթա-
նալու խորհրդին չենքում:

Հոդված 19. Ընտրողների ցուցակներին բնազիրը պահ-
վում է համապատասխանորեն՝ աշխատավորների դեպու-
տատների խորհրդում և ղինվորական մասում կամ զորա-
կան միավորման մեջ:

Հոդված 20. Այն դեպքում, յերբ ընտրողն՝ ընտրողնե-
րի ցուցակի հրապարակման և ընտրությունների որվա միջև
ընկած ժամանակամիջոցում փոխում է իր բնակության
վայրը, աշխատավորների դեպուտատների համապատասխան
խորհուրդը նրան տալիս է Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խոր-
հրդի Նախագահության սահմանած ձևի «Բլիզարկության
իրավունքի վկայական» և ընտրողների ցուցակի մեջ նշում
է «մեկնեց»: Մշտական կամ ժամանակավոր նոր բնակավայ-
րում ընտրողը մտցվում է ընտրողների ցուցակի մեջ՝ ներ-
կայացնելով անձնական վկայական, ինչպես նաև «Բլիզար-
կության իրավունքի վկայական»:

Հոդված 21. Ընտրողների ցուցակի մեջ անճշտություն
լինելու մասին (ցուցակի մեջ չմտցնելը, ցուցակից հանելը,
աղբյանվան, անվան, հայրանվան աղավաղումը, ընտրական
իրավունքներից զրկված անձերի սխալ կերպով ցուցակի մեջ
մտցնելը) հայտարարությունը տրվում է աշխատավորների
դեպուտատների այն խորհրդին, վորը հրապարակել է ցու-
ցակը:

Հոդված 22. Աշխատավորների դեպուտատների խոր-
հրդի գործադիր կոմիտեն պարտավոր է յերեք օրվա ըն-
թացքում քննության առնել ընտրողների ցուցակի մեջ ան-
ճշտություն լինելու վերաբերյալ յուրաքանչյուր հայտարա-
րություն:

Հոդված 23. Ընտրողների ցուցակի մեջ անճշտություն
լինելու վերաբերյալ հայտարարությունը քննելուց հետո
աշխատավորների դեպուտատների խորհրդի գործադիր կո-
միտեն պարտավոր է կամ անհրաժեշտ ուղղումներ մտցնել
ընտրողների ցուցակի մեջ, կամ հայտարարողին զրավոր
տեղեկանք տալ՝ նրա հայտարարությունը մերժելու պատ-
ճառների մասին. աշխատավորների դեպուտատների խոր-
հրդի վորոշմանը համաձայն չլինելու դեպքում հայտարա-
րողը կարող է բողոք ներկայացնել Ժողովրդական դատա-
րանին:

Հոդված 24. Ժողովրդական դատարանը պարտավոր է
յերեք օրվա ընթացքում դատական դռնապանիստում, հայ-
տարարողի և խորհրդի ներկայացուցչի ներկայությամբ,
քննության առնել ցուցակի մեջ անճշտություն լինելու վե-
րաբերյալ բողոքը և իր վորոշումը անհապաղ հայտնել ինչ-
պես հայտարարողին, նույնպես և խորհրդին: Ժողովրդա-
կան դատարանի վորոշումը վերջնական է:

Գ Լ Ո Ւ Խ III

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ
ԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ ՅԵՎ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 25. Աշխատավորների դեպուտատների չրջանա-
յին խորհուրդների դեպուտատների ընտրության ընտրական
ոկրուգները կազմում են աշխատավորների դեպուտատների
չրջանային խորհուրդները:

Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի
հիման վրա ընտրական ոկրուգները կազմվում են հետևյալ
նորմաներով.

25 հազար հոգուց ավելի բնակչություն ունեցող չրջա-
նում—բնակչության յուրաքանչյուր 1000 հոգուն մեկ ընտ-
րական ոկրուգ, սակայն 60 ոկրուգից վոչ ավելի.

մինչև 25-000 բնակչություն ունեցող չրջանում կազմ-
վում է 25 ընտրական ոկրուգ.

Հոդված 26. Աշխատավորների դեպուտատների չրջա-
նային խորհուրդների ընտրությունների ընտրական ոկրուգ-

ների ցուցակները հրապարակում են աշխատավորների գե-
պուտատների խորհուրդների շրջանային գործադիր կոմի-
տեները վոչ ուշ, քան ընտրություններին 55 որ առաջ:

Հոդված 27. Աշխատավորների գեպուտատների շրջանա-
յին խորհուրդների ընտրությունների համար յուրաքանչյուր
շրջանում ստեղծվում է Շրջանային ընտրական հանձնաժո-
ղով:

Հոդված 28. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովները
կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակեր-
պությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից
և հաստատվում են Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի
Նախագահութան կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղա-
կալի, քարտուղարի և 4—6 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան
ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 29. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հսկում է, վոր շրջանի տեղիտորիայում շրջանային
խորհրդի ընտրությունների ընթացքում անչեղ կատարվի
ընտրությունների ներկա Կանոնադրությունը:

բ) քննության և առնում աշխատավորների գեպուտատ-
ների շրջանային խորհրդի ընտրությունների ընտրական
հանձնաժողովների սխալ գործողությունների վերաբերյալ
գանգատները:

գ) հսկում է ընտրողների ցուցակները ժամանակին կազ-
մելուն և բոլոր ընտրողներին այդ մասին իրազեկ դարձնե-
լուն:

դ) հսկում է, վոր աշխատավորների գեպուտատների
խորհուրդների համապատասխան գործադիր կոմիտեները
ընտրական տեղամասերը ժամանակին կազմակերպեն, և բո-
լոր շրջանի սահմանում է ընտրական տեղամասերի հերթական
համարները:

յ) պատրաստում է աշխատավորների գեպուտատների
շրջանային խորհուրդների ընտրությունների ընտրական
բյուլետենները Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի Նա-
խագահութան սահմանած ձևով:

զ) ցուցակադրում է աշխատավորների գեպուտատների
շրջանային խորհրդի գեպուտատ ընտրվածներին:

է) աշխատավորների գեպուտատների շրջանային խոր-

հրդի մանդատային հանձնաժողովին և հանձնում ընտրու-
թյունների վերաբերյալ գործավարությունը:

Հոդված 30. Աշխատավորների գեպուտատների շրջանա-
յին խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական
ոկրուզում ստեղծվում է Ոկրուզային ընտրական հանձնա-
ժողով:

Հոդված 31. Աշխատավորների գեպուտատների շրջանա-
յին խորհուրդների ընտրությունների ոկրուզային ընտրա-
կան հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հա-
սարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների
ներկայացուցիչներից և հաստատվում են աշխատավորների
գեպուտատների շրջանային խորհրդի գործադիր կոմիտեի
կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի
և 2—4 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից
50 որ առաջ:

Հոդված 32. Աշխատավորների գեպուտատների շրջա-
նային խորհրդի ընտրությունների ոկրուզային ընտրական
հանձնաժողովը՝

ա) ցուցակադրում է աշխատավորների գեպուտատների
շրջանային խորհրդի գեպուտատների այն թեկնածուներին,
վորոնք առաջադրվել են Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրու-
թյան և ընտրությունների ներկա Կանոնադրության պա-
հանջների պահպանմամբ:

բ) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին մա-
տակարարում է սահմանված ձևի ընտրական բյուլետեն-
ները:

գ) վորոշում է ընտրությունների արդյունքներն ոկ-
րուզում:

դ) գեպուտատ ընտրվածին վկայական և տալիս ընտր-
վելու մասին:

յ) Շրջանային ընտրական հանձնաժողովին և ներկա-
յացում ընտրությունների վերաբերյալ գործավարու-
թյունը:

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԳԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՅԵՎ
ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ-ՌԱՅՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ ՅԵՎ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 33. Աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային և քաղաքային-նախնական խորհուրդներին ընտրությունների ընտրական օկրուգներ կազմվում են համապատասխանորեն՝ աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային և քաղաքային-նախնական խորհուրդը:

Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրական օկրուգները կազմվում են հետևյալ նորմաններով՝

12 հազարից մինչև 100 հազար բնակչություն ունեցող քաղաքներում—բնակչության յուրաքանչյուր 350 հոգուն մեկ ընտրական օկրուգ:

մինչև 12 հազար բնակչություն ունեցող քաղաքներում կազմվում են 35 ընտրական օկրուգ:

Յերևան քաղաքում բնակչության յուրաքանչյուր 600 հոգուն մեկ ընտրական օկրուգ:

20 հազարից ավելի բնակչություն ունեցող քաղաքային ռայոններում բնակչության յուրաքանչյուր 500 հոգու համար կազմվում են մեկ ընտրական օկրուգ, սակայն 250 ընտրական օկրուգից վոչ ավելի:

մինչև 20 հազար բնակչություն ունեցող քաղաքային ռայոններում կազմվում են 35 ընտրական օկրուգ:

Հոդված 34. Աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային և քաղաքային-նախնական խորհուրդներին ընտրությունների ընտրական օկրուգներին ցուցակները հրապարակում են աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-նախնական խորհրդի գործադիր կոմիտեն վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 օր առաջ:

Հոդված 35. Ցուրաքանչյուր քաղաքում և քաղաքային ռայոնում ստեղծվում են աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-նախնական խորհրդի ընտրու-

թյունների Գաղաքային և Ռայոնական ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 36. Գաղաքային և Գաղաքային-նախնական ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են—Գաղաքային ընտրական հանձնաժողովը հանրապետությունը յենթակա քաղաքներում՝ Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի Նախագահության կողմից, շրջաններին յենթակա քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների շրջանային խորհրդի կողմից: Ռայոնական ընտրական հանձնաժողովը քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային խորհրդի կողմից—նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի և 6—10 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 օր առաջ:

Հոդված 37. Գաղաքային, Գաղաքային-նախնական ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հսկում է, վոչ քաղաքի և ռայոնի տեղիտիրիայում քաղաքային, քաղաքային-նախնական խորհրդի ընտրությունների ընթացքում ընտրությունների ներկա կանոնադրությունն անշեղ կատարվի:

բ) քննում է աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-նախնական խորհրդի ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովների սխալ գործողությունների վերաբերյալ դանդաղանքները:

գ) հսկում է ընտրական ցուցակները ժամանակին կազմելուն և բոլոր ընտրողներին այդ մասին իրազեկ դարձնելուն:

դ) հսկում է, վոչ աշխատավորների դեպուտատներին խորհրդի համապատասխան գործադիր կոմիտեն ընտրական տեղամասերը ժամանակին կազմակերպի, և ըստ ռայոնի սահմանում են ընտրական տեղամասերի հերթական համարները:

յե) պատրաստում է աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-նախնական խորհրդի ընտրությունների ընտրական բյուլետենները Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի Նախագահության սահմանած ձևով:

դ) ցուցակադրում ե աշխատավորներին դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի դեպուտատ ընտրվածներին:

և) աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի մանդատային հանձնաժողովին ե հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ դործավարությունը:

Հոդված 38. Աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուզում ստեղծվում ե Ոկրուզային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 39. Աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի ընտրությունների ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից ե հաստատվում են աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի դործադիր կոմիտեի կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի ե 2—4 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 ֆր առաջ:

Հոդված 40. Աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի ընտրությունների ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) ցուցակադրում ե աշխատավորների դեպուտատներին քաղաքային, քաղաքային-ոսյոնական խորհրդի դեպուտատներին, այն թեկնածուներին, վերոք առաջադրվել են Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության ե ընտրությունների ներկա կանոնադրության պահանջների պահպանմամբ:

բ) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին մատակարարում ե սահմանված ձևի ընտրական բյուլետենները:

գ) վերոշում ե ընտրությունների արդյունքներն ոկրուզում:

դ) դեպուտատ ընտրվածին վկայական ե տալիս ընտրվելու մասին:

յե) Քաղաքային, Քաղաքային-ոսյոնական ընտրական

հանձնաժողովին ե հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ դործավարությունը:

Գ Լ Ո Ւ Ե V

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԳԵՊՈԻՏԱՏՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՅԵՎ
ԱՎԱՆԱԳԻՆ ԽՈՐՀՈՐԴՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ ՅԵՎ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 41. Աշխատավորների դեպուտատներին դյուզական ե ավանային խորհուրդների ընտրությունների ընտրական ոկրուզները կազմում են աշխատավորների դեպուտատներին դյուզական ե ավանային խորհուրդները:

Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրական ոկրուզները կազմվում են հետևյալ նորմաներով:

1000 հոգուց ավելի բնակչություն ունեցող դյուզական ե ավանային խորհուրդների տերիտորիայում բնակչության յուրաքանչյուր 100 հոգու համար կազմվում ե մեկ ընտրական ոկրուզ, սակայն 25 ոկրուզից վոչ ավելի: Ժինչե 1000 հոգի բնակչություն ունեցող դյուզներում ե ավաններում կազմվում ե 9 ընտրական ոկրուզ:

Հոդված 42. Աշխատավորների դեպուտատներին դյուզական ե ավանային խորհուրդների ընտրությունների ընտրական ոկրուզների ցուցակները հրապարակում են աշխատավորների դեպուտատներին դյուզական ե ավանային խորհուրդների դործադիր կոմիտեները վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 ֆր առաջ:

Հոդված 43. Յուրաքանչյուր դյուզխորհրդում ե ավանում ստեղծվում ե աշխատավորների դեպուտատներին դյուզական, ավանային խորհրդի ընտրությունների Գյուզական, Ավանային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 44. Գյուզական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից ե հաստատվում են աշխատավորների դեպուտատների շրջանային խորհուրդների կողմից՝ նախա-

դահլի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի և 2—4 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 45. Գյուղական, Ավանային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հսկում է, վոր գյուղխորհրդի տերիտորիայում գյուղական, ավանային խորհրդի ընտրությունների ընթացքում ընտրությունների ներկա Կանոնադրությունն անշեղ կատարվի:

բ) քննության է առնում աշխատավորների ղեկավարողներին գյուղական, ավանային խորհրդի ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովների սխալ գործողությունների վերաբերյալ դանդաղանքները:

գ) պատրաստում է աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի ընտրությունների ընտրական բյուլետենները Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահության սահմանած ձևով և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին մատակարարում է ընտրական բյուլետենները:

դ) ցուցակադրում է աշխատավորների ղեկավարողներին գյուղական, ավանային խորհրդի ղեկավարող ընտրվածներին:

ե) աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի մանդատային հանձնաժողովին է հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ գործավարությունը:

Հոդված 46. Աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ուղղությամբ ստեղծվում է աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի ընտրությունների Ուղղակի ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 47. Աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի ղեկավարողների Ուղղակի ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու խորհուրդների հասարակական կազմակերպությունների և հաստատվում են ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղակալի,

քարտուղարի և մեկ անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

Հոդված 48. Աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի ընտրությունների Ուղղակի ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) ցուցակադրում է աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական, ավանային խորհրդի այն թեկնածուներին, վորոնք առաջադրվել են Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության և ընտրությունների ներկա Կանոնադրության պահանջների պահանջամբ:

բ) վորոշում է ընտրությունների արդյունքներն ուղղում:

գ) ղեկավարող ընտրվածին վկայական է տալիս ընտրվելու մասին:

դ) Գյուղական, Ավանային ընտրական հանձնաժողովին է ներկայացնում ընտրությունների վերաբերյալ գործավարությունը:

Գ Լ Ո Ի Խ VI

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏՆՂԱՄԱՍԵՐԸ ՅԵՎ ՏՆՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 49. Ընտրական բյուլետեններն ընդունելու և ձայները հաշվելու համար քաղաքների, ավանների և գյուղական խորհուրդների տերիտորիաները բաժանվում են ընտրական տեղամասերի, վորոնք ընդհանուր են աշխատավորների ղեկավարողների խորհուրդների շրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային ընտրությունների համար:

Հոդված 50. Ընտրական տեղամասերը կազմում են՝ քաղաքներում՝ աշխատավորների ղեկավարողների քաղաքային խորհուրդները, ռայոնական բաժանում ունեցող քաղաքներում՝ աշխատավորների ղեկավարողների ռայոնական խորհուրդները, գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների ղեկավարողների շրջանային խորհուրդները:

Հոդված 51. Ընտրական տեղամասերը կազմվում են վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

Հոդված 52. 2000-ից վոչ ավելի բնակիչ ունեցող

գյուղխորհրդի տերիտորիան, վերաբերում է Կապուտ և մեկ ընտրական տեղամաս։ յուրաքանչյուր գյուղում, վորն ունի 500-ից պակաս, բայց 2000-ից վրջ ավելի բնակիչ, կազմակերպվում է առանձին ընտրական տեղամաս։

2000-ից ավելի բնակիչ ունեցող գյուղխորհրդի և գյուղական բնակավայրի տերիտորիան ընտրական տեղամասերի յե բաժանվում այն հաշվով, վոր մեկ ընտրական տեղամասին բնկնի 1500-ից մինչև 2500 հոգի բնակչութուն։

500-ից պակաս, բայց 300 հոգուց վրջ քիչ բնակչութուն ունեցող գյուղերում կամ գյուղատեղում, յեթե նրանց հեռավորութունը ընտրական տեղամասի կենտրոնից 10 կիլոմետրից ավելի յե, կարող են կազմվել առանձին ընտրական տեղամասեր։

Այն չրջաններում, վորտեղ գերակշռում են մանր բնակավայրերը, թույլատրվում է կազմակերպել 300-ից պակաս, բայց 50-ից վրջ քիչ բնակչութուն ունեցող ընտրական տեղամասեր։

Հոդված 53. 2000-ից ավելի բնակչութուն ունեցող քաղաքները և ավանները ընտրական տեղամասերի յեն բաժանվում այն հաշվով, վոր մեկ ընտրական տեղամասին բնկնի 1500-ից մինչև 2500 հոգի բնակչութուն։

Հոդված 54. Զինվորական մասերը և զորական միավորումները կազմում են առանձին ընտրական տեղամասեր 50-ից վրջ պակաս և 1500-ից վրջ ավելի ընտրողներով։

Հոդված 55. 50 հոգուց վրջ պակաս ընտրողներ ունեցող հիվանդանոցներին, ծննդատներին, սանատորիաներին և հաշմանդամների տներին կից կազմվում են առանձին ընտրական տեղամասեր։

Մի քանի կորպուսից բաղկացած հիվանդանոցներում թույլատրվում է առանձին կորպուսներին կից կազմել ընտրական տեղամասեր, յեթե նրանցից յուրաքանչյուրում կան 50 հոգուց վրջ պակաս ընտրողներ։

Հիվանդանոցներում և այլ բուժհիմնարկներում, վորտեղ առանձին ընտրական տեղամասեր չեն կազմակերպվում, թույլատրվում է ընտրական բյուրխտներին ընդունել հենց հիվանդանոցներում և բուժհիմնարկներում՝ ընտրական հանձնաժողովներին առանձնացված անդամների կողմից։

մից։ Այդպիսի դեպքերում հիվանդանոցներին տրվում են առանձին ընտրական բյուրխտներ։

Հոդված 56. Ֆուրաքանչյուր ընտրական տեղամասում ստեղծվում է Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով, վորն ընդհանուր և աշխատավորների ղեկավարատների չրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային թորհուրդների ընտրությունների համար։

Հոդված 57. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են՝ քաղաքներում՝ աշխատավորների ղեկավարատների քաղաքային թորհուրդներին կողմից, իսկ ռայոնական բաժանում ունեցող քաղաքներում՝ աշխատավորների ղեկավարատների ռայոնական թորհուրդներին կողմից։ գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների ղեկավարատների չրջանային թորհուրդների կողմից՝ նախադահի, նախադահի տեղակալի, քարտուղարի և 6—10 անդամի կազմով, վրջ ուշ, քան ընտրություններից 45 օր առաջ։

Հոդված 58. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝ ա) ընդունում է ընտրական տեղամասի ընտրական բյուրխտները։

բ) հաշվում է աշխատավորների ղեկավարատների չրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային թորհրդի ղեկավարատության յուրաքանչյուր թեկնածուի ստացած ձայները։

գ) հանձնում է քվեարկության արձանագրությունը համապատասխան Ոկրուդային ընտրական հանձնաժողովին, իսկ ամբողջ գործավարությունը՝ աշխատավորների ղեկավարատների քաղաքային կամ չրջանային թորհրդին։

Գ Լ Ո Ւ Խ VII

ԴԵՊՈԻՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 59. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 117-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրությունների ժամանակ թեկնածուներն առաջադրվող ընտրական ոկրուդներին։

Աշխատավորների ղեկավարողներին չըջանալին, քաղաքային, գյուղական և ավանային խորհուրդներին թեկնածուներն առաջադրելու իրավունքն ապահովվում է աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների, կոմունիստական կուսակցական կազմակերպությունների, արհեստակցական միությունների, կոոպերատիվների, յերիտասարդական կազմակերպությունների, կուլտուրական ընկերությունների և որենքով սահմանված կարգով դրանցիված այլ կազմակերպությունների համար:

Հոդված 60. Թեկնածուներ առաջադրելու իրավունքն իրականացնում են ինչպես աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների հանրապետական որդանները, այնպես էլ նրանց չըջանալին որդանները, նմանապես և բանվորների ու ծառայողների ընդհանուր ժողովները՝ ձեռնարկություններում և հիմնարկություններում, կարմիր-բանակայիններինը՝ զորամասերում, ինչպես և գյուղացիների ընդհանուր ժողովները՝ կոլտնտեսություններում, խորհտնտեսությունների բանվորներինն ու ծառայողներինը՝ խորհտնտեսություններում:

Հոդված 61. Դեկուտատության թեկնածուները չեն կարող Ոկրուգային, ինչպես նաև Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամ լինել այն ոկրուգում, վորտեղ նրանք առաջադրված են վորպես դեկուտատության թեկնածու:

Հոդված 62. Վոչ ուչ, քան ընտրություններից 35 որ առաջ աշխատավորների այն բոլոր հասարակական կազմակերպությունները կամ ընկերությունները, վորոնք աշխատավորների դեկուտատների չըջանալին խորհուրդների դեկուտատության թեկնածուներ են առաջադրել, պարտավոր են դեկուտատության թեկնածուներին դրանցել համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովում:

Հոդված 63. Վոչ ուչ, քան ընտրություններից 20 որ առաջ աշխատավորների այն բոլոր հասարակական կազմակերպությունները կամ ընկերությունները, վորոնք աշխատավորների դեկուտատների քաղաքային խորհուրդներին, քաղաքային-ոայոնական խորհուրդներին, գյուղական և ավանային խորհուրդներին դեկուտատության թեկնածու-

ներ են առաջադրել, պարտավոր են դեկուտատության թեկնածուներին դրանցել համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովում:

Հոդված 64. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են դրանցել դեկուտատության այն բոլոր թեկնածուներին, վորոնց առաջադրել են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունները և ընկերությունները, պահպանելով Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության և ընտրությունների ներկա Կանոնադրության պահանջները:

Հոդված 65. Աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունը կամ ընկերությունը, վոր դեկուտատության թեկնածուներ է առաջադրել, պարտավոր է համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը:

ա) դեկուտատության թեկնածու առաջադրող ժողովի կամ նիստի արձանագրությունը, վորը պետք է ստորագրած լինեն նախագահության անդամները և վորտեղ մատնանըջված պետք է լինի նրանց տարիքը, բնակավայրը, թեկնածու առաջադրող կազմակերպության անունը, մատնանըջված պետք է լինի դեկուտատության թեկնածու առաջադրող պետք է լինի դեկուտատության թեկնածուի անունը, անունը և հայրանունը, նրա տարիքը, բնակավայրը, կուսակցականությունը, դրամունքը:

բ) դեկուտատության թեկնածուի հայտարարությունն այն մասին, վոր ինքը համաձայն է յեղել քվեարկվելու իրեն առաջադրող կազմակերպության կողմից տվյալ ընտրական ոկրուգում:

Հոդված 66. Աշխատավորների դեկուտատների խորհուրդի դեկուտատության թեկնածուն կարող է միևնույն խորհրդի համար քվեարկվել միայն մեկ ոկրուգում:

Հոդված 67. Աշխատավորների դեկուտատների չըջանալին, քաղաքային, քաղաքային-ոայոնական, գյուղական և ավանային խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի հրաժարումը դեկուտատության

թեկնածուին դրանցելուց՝ կարող և բոլորքարկվել յերկու որվա ընթացքում համապատասխան շրջանային, քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական, դյուղական և ավանային ընտրական հանձնաժողովում, վորի վճիռը վերջնական է:

Հոդված 68. Աշխատավորների ղեկուտատաների շրջանային խորհրդի ղեկուտատուության յուրաքանչյուր դրանցված թեկնածուի աղջանունը, անունը, հայրանունը, տարիքը, դրադմունքը, կուսակցականությունը և թեկնածուին առաջադրող հասարակական կազմակերպության անունը համապատասխան Ոկրուդային ընտրական հանձնաժողովը հրապարակում և վոչ ուշ, քան ընտրություններից 30 օր առաջ:

Աշխատավորների ղեկուտատաների քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական, դյուղական և ավանային խորհուրդներին Ոկրուդային ընտրական հանձնաժողովները դրանցած ղեկուտատուության թեկնածուների վերաբերյալ տվյալները համապատասխան Գաղաքային, Գաղաքային-ուայոնական, Գյուղական և Ավանային ընտրական հանձնաժողովը հրապարակում և վոչ ուշ, քան ընտրություններից 15 օր առաջ:

Հոդված 69. Աշխատավորների ղեկուտատաների խորհուրդների ղեկուտատուության բոլոր դրանցված թեկնածուները պետք է անսպասման մտցվեն ընտրական բյուլետեններին մեջ:

Հոդված 70. Աշխատավորների ղեկուտատաների շրջանային, քաղաքային և քաղաքային-ուայոնական խորհուրդների ընտրություններին Ոկրուդային ընտրական հանձնաժողովները, ինչպես նաև Գյուղական և Ավանային ընտրական հանձնաժողովները, պարտավոր են բոլոր Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին ուղարկել ընտրական բյուլետենները վոչ ուշ, քան ընտրություններից 10 օր առաջ:

Հոդված 71. Ընտրական բյուլետենները տպագրվում են համապատասխան ընտրական օկրուդի բնակչության լեզվով:

Հոդված 72. Ընտրական բյուլետենները տպագրվում են Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի Նախագահության

սահմանած ձևով և ախարի քանակությամբ, վոր բոլոր ընտրողներին ապահովի ընտրական բյուլետեններով:

Հոդված 73. Յուրաքանչյուր կազմակերպությանը, վոր առաջադրել և համապատասխան ընտրական հանձնաժողովում դրանցված թեկնածու, ինչպես և Հայկական ԽՍՀ յուրաքանչյուր քաղաքացու, իրավունք և ապահովվում անարգել աղիտացիա մղելու այդ թեկնածուի ողորն ժողովներում, մամուլում և այլ յեղանակներով, համաձայն Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի:

Գ Լ Ո Ի Ե VIII

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՐԸ

Հոդված 74. Աշխատավորների ղեկուտատաների շրջանային, քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական, դյուղական և ավանային խորհուրդների ընտրությունները կատարվում են մեկ օրվա ընթացքում, վորն ընդհանուր և Հայկական ԽՍՀ համար:

Հոդված 75. Ընտրությունների օրը սահմանում է Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհրդի Նախագահությունը վոչ ուշ, քան ընտրություններին ժամկետից 2 ամիս առաջ: Ընտրությունները կատարվում են վոչ աշխատանքային օր:

Հոդված 76. Ընտրություններին նախորդող վերջին 15 օրվա ընթացքում ամեն օր Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հրապարակման կամ վորևե այլ միջոցով ընտրողներին լայնորեն հաղորդում և ընտրությունների օրվա և ընտրությունների տեղի մասին:

Գ Լ Ո Ի Ե IX

ԳՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 77. Ընտրողներն իրենց ձայները տալիս են ընտրությունների օրը, առավոտյան ժամը 6-ից մինչև գիշերվա ժամը 12-ը տեղական ժամանակով:

Հոդված 78. Ընտրությունների օրը առավոտյան ժամը 6-ին Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամներին ներկայությամբ պառզում և բլեատուփերը և ընտրողներին՝ սահմանված ձևով կազմված

ցուցակի առկայութիւնը, վորից հետո վիակում ու հանձնաժողովի կնիքով կնքում ե քվեատուփերը և ընտրողներին հրավիրում ե անցնել քվեարկութեան:

Կնիքների ու քվեատուփերի նմուշները սահմանում ե Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահութիւնը:

Հոդված 79. Յուրաքանչյուր ընտրող քվեարկում ե անձամբ, այդ նպատակով ներկայանալով քվեարկութեան համար հատկացված շէնքը, ըստ վորում ընտրողներն իրենց ձայները տալիս են՝ ընտրական բյուլետեններն ընտրական քվեատուփի մէջ գցելով:

Հոդված 80. Ընտրութիւնների շէնքում բյուլետենները լրացնելու համար առանձնացվում ե հատուկ սենյակ, վորտեղ քվեարկութեան ժամանակ արգելվում ե, քվեարկողներից բացի, վորեւե մեկի, այդ թիւում նաև Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ներկայութիւնը. բյուլետենները լրացնելու համար սենյակը միաժամանակ միքանի ընտրող թողնելիս այդ սենյակում պետք ե սարքել միջնորմներ կամ շիւրմաներ՝ միաժամանակ ներս թողնվող ընտրողների թիւի համեմատ:

Հոդված 81. Ընտրական շէնքը յեկած ընտրողը Տեղամասային հանձնաժողովի քարտուղարին կամ անդամին ներկայացնում ե կա՛մ անձնագիրը, կա՛մ կոլտնտեսային գրքույկը, կա՛մ արհմիութենական տոմսը, կա՛մ վորեւե այլ անձնական վկայական և ընտրողների ցուցակով ստուգվելուց ու ընտրողների ցուցակում նշվելուց հետո ստանում ե սահմանված ձևի ընտրական բյուլետեն:

Հոդված 82. Այն անձերի համար, վորոնք ընտրութիւնների շէնքն են ներկայացել «քվեարկութեան իրավունքի վկայականով», համաձայն ընտրութիւնների ներկա Կանոնադրութեան 20-րդ հոդվածի, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կազմում ե հատուկ ցուցակ, վորը կցվում ե ընտրողների ցուցակին:

Հոդված 83. Ընտրական բյուլետենները լրացնելու համար հատկացված սենյակում ընտրողը յուրաքանչյուր ընտրական բյուլետենում թողնում ե այն թեկնածուի ազգանունը, վորին ձայն ե տալիս ինքը, ջնջելով մյուսներինը. դրանից հետո ընտրողն անցնում ե այն սենյակը, վորտեղ

գտնվում ե Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, և ընտրական բյուլետենները գցում ե քվեատուփի մէջ:

Հոդված 84. Այն ընտրողները, վորոնք անգրագիտութեան կամ վորեւե Ֆիզիկական թերութեան պատճառով հնարավորութիւն չունեն ինքնուրույն կերպով լրացնելու ընտրական բյուլետենները, իրավունք ունեն ընտրական բյուլետենների լրացման սենյակը հրավիրել վորեւե այլ ընտրողի՝ ընտրական բյուլետենները լրացնելու համար:

Հոդված 85. Քվեարկութեան ժամանակ ընտրական շէնքում ընտրական ազդեցիկ չի թույլատրվում:

Հոդված 86. Ընտրական շէնքի կարգապահութեան պատասխանատւութիւնը կրում ե Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, և նրա կարգադրութիւնները բոլոր ներկա գտնվողների համար պարտադիր են:

Հոդված 87. Ընտրութիւնների ուրիշ գիշերը ժամը 12-ին Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկութիւնը հայտարարում ե ավարտված, և հանձնաժողովը սկսում ե բանալ քվեատուփերը:

Գ Լ Ո Ւ Խ X

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հոդված 88. Այն շէնքում, վորտեղ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում ե ձայները, ձայները հաշվելու ժամանակ ներկա գտնվելու իրավունք ունեն աշխատավորների հասարակական կազմակերպութիւնների և երկրութիւնների՝ դրա համար հատկապես լիազորված ներկայացուցիչները, ինչպես և մամուլի ներկայացուցիչները:

Հոդված 89. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը բացելով քվեատուփը, բյուլետենները հաշվում ե ըստ ոկրոգների, տրված բյուլետենների թիւը համեմատում ե քվեարկութեանը մասնակցած անձերի թիւի հետ (բյուլետեններն ստանալիս՝ ընտրողների ցուցակում կատարած նշումների հիման վրա) և ստուգման արդիւնքները մտցնում ե քվեարկութեան արձանագրութեան մէջ՝ ըստ յուրաքանչյուր ընտրական սիւրուղի:

Հոդված 90. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի

Նախագահը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամների ներկայությամբ հրապարակում է քվեարկության արդյունքներն ըստ յուրաքանչյուր բյուլետենի:

Հոդված 91. Վավերական չեն համարվում այն բյուլետենները, վորոնց մեջ քվեարկության ժամանակ թողնված է մեկից ավելի թեկնածու, ինչպես և չսահմանված նմուշի ու գույնի բյուլետենները:

Հոդված 92. Ընտրական բյուլետենների վավերական լինելու վերաբերյալ տարակուսանք ծագելու դեպքում հարցը լուծում է Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝ քվեարկության միջոցով, և այդ մասին նշվում է արձանագրության մեջ:

Հոդված 93. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահության սահմանած ձևով յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուզի համար կազմում է քվեարկության արձանագրության՝ յերկու որինակից, վոր ստորագրում են Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները, այդ թվում՝ անսլայման նախագահն ու քարտուղարը:

Հոդված 94. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի քվեարկության արձանագրության մեջ պետք է նշված լինի՝

ա) քվեարկությունն սկսվելու և վերջանալու ժամանակը.

բ) ընտրողների թիվն ըստ ընտրական տեղամասի և ըստ ոկրուզների.

գ) ընտրողների ցուցակով ձայն տված ընտրողների թիվը.

դ) «քվեարկության իրավունքի վկայականներով» ձայն տված ընտրողների թիվը.

յ) տրված բյուլետենների թիվն ըստ ընտրական տեղամասի և ըստ ոկրուզի.

զ) Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին տրված հայտարարությունների և բողոքների հակիրճ բովանդակությունը և Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վարույնները.

ե) քվեարկության արդյունքներն ըստ յուրաքանչյուր թեկնածուի:

Հոդված 95. Ձայների հաշվումը վերջացնելուց և քվեարկության արձանագրությանը կազմելուց հետո տեղամասային հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի բոլոր անդամների ներկայությամբ հրապարակում է քվեարկության արդյունքները՝ ըստ յուրաքանչյուր ոկրուզի:

Հոդված 96. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կազմած քվեարկության արձանագրության մի որինակը սուբհանդակի միջոցով, 24 ժամվա ընթացքում, ուղարկվում է համասլանության Ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովին:

Հոդված 97. Բոլոր ընտրական բյուլետենները (վավերականներն առանձին և անվավեր՝ ձանաչվածներն առանձին) պետք է կնքվեն Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնքով, և քվեարկության արձանագրությանների յերկրորդ որինակների ու կնքի հետ միասին Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից պահպանության հանձնվեն քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների քաղաքային Խորհուրդներին, իսկ ուսյունական բաժանում՝ ունեցող քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների ուսյունական Խորհուրդներին, դյուզական վայրերում՝ աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհուրդներին:

Հոդված 98. Աշխատավորների դեպուտատների Խորհուրդների վրա պարտականություն է դրվում պահպանելու ընտրական բյուլետենները մինչև յուրաքանչյուր ոկրուզի դեպուտատների մանդատների հաստատումը աշխատավորների դեպուտատների համադատատման Խորհրդի կողմից:

Հոդված 99. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային, քաղաքային, քաղաքային-ուսյունական, դյուզական ու ավանային Խորհրդի Ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովները վորոշում են ընտրությունների արդյունքներն ըստ ոկրուզի՝ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների ներկայացրած արձանագրություններին հիման վրա:

Հոդված 100. Այն չենքում, վորտեղ Ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում է ձայները, ձայները հաշ-

վելիս ներկա դառնալու իրավունք ունենալ չախտավորների հասարակական կազմակերպությունների և ընկերությունների՝ դրա համար հատկապես լիազորված ներկայացուցիչները, ինչպես և մամուլի ներկայացուցիչները:

Հոդված 101. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահության սահմանած ձևի քվեարկության արձանագրություն՝ յերկու օրինակից, վորը ստորագրում են Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները, վորոնց թվում անպայման նախագահը և քարտուղարը:

Հոդված 102. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի արձանագրության մեջ պետք է նշված լինի.

ա) ընտրողների ընդհանուր թիվն ըստ ոկրուգի.

բ) քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ընդհանուր թիվը.

գ) դեպուտատության յուրաքանչյուր թեկնածուի ոգտին տրված ձայների թիվը.

դ) Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին տրված հայտարարությունների ու բողոքների համառոտ բովանդակությունը և Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վորոշումները:

Հոդված 103. Աչխատավորների դեպուտատների Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովների նիստերը համարվում են վավերական, յեթե ներկա յե լինում հանձնաժողովի ընդհանուր կազմի կեսից ավելին:

Հոդված 104. Ընտրական հանձնաժողովներում բոլոր հարցերը լուծվում են ձայների պարզ մեծամասնությամբ, ձայների հավասարության դեպքում նախագահի ձայնը դերակշռություն է տալիս:

Հոդված 105. Ձայների հաշվումը վերջացնելուց վոչ ուշ 24 ժամ հետո Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է կնքված արձանագրությունը սուբհանդակի միջոցով ուղարկել համապատասխան Շրջանային, Քաղաքային, Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովին:

Հոդված 106. Աչխատավորների դեպուտատների Խորհրդի դեպուտատության այն թեկնածուն, վորն ստացել է

ձայների բացարձակ մեծամասնություն, այսինքն՝ ոկրուգում տրված և վավերական ձանաչված բոլոր ձայների կեսից ավելին, համարվում է ընտրված:

Հոդված 107. Արձանագրությունն ստորագրելուց հետո Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հրապարակում է ընտրությունների արդյունքները և դեպուտատության ընտրված թեկնածուին վերայական և տալիս ընտրվելու մասին: Ընտրված լինելու վերայականի ձեւը սահմանում է Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահությունը:

Հոդված 108. Յեթե ոկրուգի թեկնածուներից վոչ մեկը չի ստացել ձայների բացարձակ մեծամասնություն, համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովն այդ մասին առանձին նշում է արձանագրության մեջ և հայտնում է Շրջանային, Քաղաքային, Քաղաքային-ուայոնական, Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովին և միաժամանակ հայտարարում է վերաքվեարկություն այն յերկու թեկնածուների, վորոնք ձայների առավելագույն թիվն են ստացել, ինչպես և նշանակում է վերաքվեարկության օրը, վոչ ուշ, քան ընտրությունների ազալին տուրից յերկու շաբաթ հետո:

Հոդված 109. Յեթե ոկրուգում տրված ձայների թիվը պակաս է տվյալ ոկրուգում քվեարկության իրավունք ունեցող ընտրողների կեսից, Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովն այդ մասին առանձին նշում է արձանագրության մեջ և անհապաղ հայտնում է համապատասխան Շրջանային, Քաղաքային, Քաղաքային-ուայոնական, Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովին, ըստ վորում այս դեպքում Շրջանային, Քաղաքային, Քաղաքային-ուայոնական, Գյուղական և Ավանային ընտրական հանձնաժողովը նշանակում է նոր ընտրություն, վոչ ուշ, քան առաջին ընտրությունից յերկու շաբաթ հետո:

Հոդված 110. Դեպուտատության թեկնածուների վերաքվեարկությունը, ինչպես նաև վոչ-վավերական ձանաչվածների փոխարեն նորերի ընտրությունները կատարվում

են առաջին ընտրությունների համար կազմված ընտրողների ցուցակներով և լիովին համապատասխան ընտրությունների ներկա կանոնադրությանը :

Գ Լ Ո Ւ Խ XI

ԳԱՂԱԲԱՅԻՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ԽԱՆՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 111. Ամեն վոք, ով բռնության, խարելու, սպառնալիքի կամ կաշառքի միջոցով արգելք կհանդիսանա Հայկական ԽՍՀ քաղաքացուն իրազործելու Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների ղեկավարողներին և ընտրողներին ղեկավարողներ ընտրելու և ընտրվելու իրավունքը, պատժվում է մինչև յերկու տարի ազատազրկումով :

Հոդված 112. Խորհրդի այն պաշտոնատար անձը կամ ընտրական հանձնաժողովի անդամը, վոք կեղծել և ընտրական փաստաթղթերը, կամ ղեկավարել կերպով սխալ հաշվել ձայները—պատժվում է մինչև յերեք տարի ազատազրկումով :

Ի տ. Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի
Նախագահության Նախագահի՝ Հ. ԳԱՂՈՒՍՏՅԱՆ
Ի տ. Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի
Նախագահության Քարտուղարի՝ Ռ. ԳՅԱՆՋԵՅՅԱՆ

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Որենք «Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների ղեկավարողներին ընտրողներին, քաղաքացին, գյուղական և ավանային Խորհուրդներին ընտրությունների կանոնադրությունը» հաստատելու մասին . . . 2

ԳԼՈՒԽ I

Ընտրական սիստեմը 3

ԳԼՈՒԽ II

Ընտրողների ցուցակները 4

ԳԼՈՒԽ III

Աշխատավորների ղեկավարողների ընտրական Խորհուրդների անդամությունների ընտրական սկզբունքները և ընտրական հանձնաժողովները 7

ԳԼՈՒԽ IV

Աշխատավորների ղեկավարողների քաղաքային և քաղաքային-գյուղական Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական սկզբունքները և ընտրական հանձնաժողովները 10

ԳԼՈՒԽ V

Աշխատավորների ղեկավարողների գյուղական և ավանային Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական սկզբունքները և ընտրական հանձնաժողովները 13

ԳԼՈՒԽ VI

Ընտրական տեղամասերը և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները 15

ԳԼՈՒԽ VII

Դեպուտատության թեկնածուներ առաջադրելու կարգը 17

Գլ. 8-ին VIII

Ընտրութիւնների որը 21

Գլ. 8-ին IX

Քվեարկութեան կարգը 21

Գլ. 8-ին X

Ընտրութիւնների արդյունքների վերաշուշը 23

Գլ. 8-ին XI

Քաղաքացիների ընտրական իրավունքների խախտման պատասխանատվութեանը 28

Գլխավորի լիազոր № Ն. 2876, հրամ № 725,
Պատվեր № 180, տիրած 70,000
Հանձնված և արտադրութեան 4/IX 1930 թ.
Ստորագրված և տպագրելու 5 /IX 1930 թ.
Գինը 15 Կ.

Պետհրատ—Քաղաքական գրականութեան հրատարակչութեան տպարան
Յերևան, Ալլանկերդյան № 65

«Ազգային գրադարան»

NL0198805

ԳԻՆԸ 15 Կ.

ПОЛОЖЕНИЕ

О выборах в районные, городские, сельские
и поселковые Советы депутатов трудящихся
Армянской ССР

Армгиз—Издательство полит. литературы
Ереван, 1939